

КАРОМАТУЛЛОҲИ МИРЗО

НАБЕРАИ ШАҲРӢ

МАОРИФ

МАОРИФ

ББК 82.3 (2 тоҷик)+83.3(0)9
К-27

К-27. Набераи шахрӣ. Кароматуллоҳи Мирзо, – Душанбе:
«Маориф», 2016, 28 саҳ.

Як силсила ҳикояҳои Нависандаи халқии Тоҷикистон, барандаи
Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ
Кароматуллоҳи Мирзо аз ҳаёти тифлон ва хонандагони синни
мактабӣ таълиф шуда-анд. Чанде аз онҳо ҳоло манзури хонандагони
арҷманд мегарданд, ки хонданӣ, шавқовар ва пандомезанд.

Ҳикояи мазкур яке аз онҳост.

ISBN 978-99947-1-314-1

© «МАОРИФ», 2016

НАБЕРАИ ШАҲРӢ

Аҳли оилаи бобои Ҳайдархон аз рӯи одат имрӯз ҳам пагоҳии барвақт аз хоб хеста буданд. Баъди наҳорӣ ҳар кадом аз пайи кор шуданд. Худи пирамард каландро гирифта, ба ҳота, ки аз ҳавлӣ ба тарафи офтоббаро дарича дошт, гузашта рафт. Лаби чӯй, тақя ба дастаи каланд, хеле истоду баъд обро ба тарафи чӯякҳои по-мидор гардонд. Духтари калони оила – Гулчеҳ-ра рӯймоли ҳарири нимдошти гулобиранг дар сар пеши дарвоза, таги пешдолону дарахтхоро мерӯфт.

Бачаҳои дигар – Ҳамроҳи хурдсол ва набе-раҳои бобои Ҳайдархон – Исмоилҷону Зариф дар болои боми амборхона, ки аз як тараф шохаву навдаҳои дарахтони себ рӯи он хамида буданд, ҳанӯз масти хоб.

Зани Ҳайдархон – кампири Роҳила говҳоро дӯшида, як хурмаи пури шир дар даст аз ҷониби молхона меомад. Кампир хурмаи ширро ба ош-хона дароварда монду сӯйи ҷойи хоби бачаҳо шитофт. Аз таги бом чанд бор «Ҳамроҳ, ҳой Ҳамроҳ, хезетон пода рафт, говҳоро ҳай куне-тон!» – гӯён онҳоро бедор кардан хост. Вале бачаҳо аз хоб бедор нашуданд. Баъд пиразан калӯшҳояшро бароварда, бо нардбон болои бом баромадан гирифт.

– Ҳамроҳ, ҳой Ҳамроҳ, – Роҳилахола болои писарчааш ҳам шуд. Ҳамроҳ аз хоб чашм ку-шод. Наберааш Зариф ҳам бедор шуд. Лекин Исмоилҷон набуд. Ҷойҳои ӯ, ки паҳлуи Зариф густурда шуда буд, холӣ.

– Исмоилҷон канӣ? – пурсид пиразан.

– Намедонем, – бачаҳо бо пушти даст чаш-мони хоболудашонро мемолиданд.

Роҳилахола бо умеди он ки Исмоилҷон дар поён будагист, бо Ҳамроҳу Зариф аз болои бом фурумад.

– Исмоилҷон, Исмоилҷон, канӣ ту!? – Роҳи-лахола чанд бор овоз баровард. Аммо аз ҳеҷ ҷо ӯ ҷавоб намегардонд. Бачаҳо гирду атроф, бе-руни дарвозаро диданд, ӯ набуд. Аз ғалоғулаи бачаҳо, фарёди занаш бобои Ҳайдархон ҳам ташвиш шуд, каландаш дар сари китф аз ҳота ба ҳавлӣ даромада омад.

– Исмоилҷон нест, – гуфтанд ба ӯ.

– Куҷо меравад, дар берунҳои дарвоза буда-гист, – гуфт оромона пирамард, вале ҳаёл кар-да монд: боз аз гапҳои ӯ ранчида, ягон кор на-карда бошад?...

– Қаҳр карда рафтагист, – гуфт Гулчехра чо-рӯби дасташро ба оби чӯй тар карда.

– Гапе мезанӣ, ки... кучо меравад? – ғазабomez гуфт бобои Ҳайдархон.

– Айби худатон шуд, мардак. Ба сари як резгӣ кӯдак ин қадар чангу чанҷол бардоштед. Бечора талхакаф шуд. Худо накунад, ки ба набераам ягон гап шуда монад. Ба сӯхтан дигар пок наме-шавед, – гӯё ба Исмоилҷон воқеаи нохуше рӯй дода бошад, пиразан ба гиря даромад.

– Ту, кампир, ақлатро хӯрдаӣ, дам ист. Кори вай кардагӣ кори майда-чӯйда не. Мефаҳмӣ, майда не! «Набераи Ҳайдархон аз магазин дуздӣ кардааст» – гӯянд, хуб аст? Агар ягон бачаи худам ҳамин хел мекард, медонистам бо вай чӣ кунам. Гӯшти баданашро қима мекардам. Марги падару модараш. Фарзанд тарбия кардаанд. Боз номашон шаҳрӣ, одамони маданияю илмнок, – оташи ғазаби пирмард баландтар мешуд.

– Хонашон рафта наметавонад. Як вачаб кӯдак кучо меравад? – бо худ гур-гур кард пирмард.

Воқеа қарибихои офтобшин рӯй дода буд.

Исмоилҷон аз шаҳр ба деҳа, ба хонаи бобояш омада буд. Ё ҳамроҳи Зариф деҳаро хеле тамошо кард. Назди осӣи кӯҳна рафтанд, аз чашмаи таги шахи баланд об нӯшиданд, шаршараҳои қа-тори дараи Арӯсонро диданд, баъд дар бозгашт ба магазин даромаданд. Дар магазини калону базеби деҳа ҳама чиз буд. Хусусан, гӯшаи мол-ҳо барои бачаҳо ба чашм аҷоиб, назаррабо ме-намуд. Хирсча, сағҳои гӯшдарози сиёҳу сафед,

мошинҳои ҳархела, боз олам-олам бозичаҳои дигар қатор чида шуда буданд. Як мардаки ришдарози бурутӣ ба писаракаш мурғаки хушрӯе харида дод. Мурғак аҷоиб будааст: онро бо калид тоб ки медодӣ, қиғ-қиғ садо мебаровард. Писарак мурғакаш дар даст аз паси падараш аз магазин баромада рафт. Вале Исмоилҷон аз назди мурғаки болои рафи магазин гузошта-шуда дур намерафт. Чӣ қадар орзу дошт, ки аз онӣ ӯ бошад. Кисаҳояшро кофт, пул надошт.

– Чӣ шах шуда мондӣ, Исмоилҷон? Рафтем, – Зариф лаби остини костюми ӯро дошта кашид.

– Ту пул надорӣ? – аз

Зариф пурсид вай.

– Не, рафтем, – Зариф роҳӣ шуд. Исмоилҷон ҳам аз паси ӯ қадам монд, вале хаёлаш ба мурғак буд. «Чи хел он зебо, хушрӯяк». Исмоилҷон дар шахр, дар хонаашон, бозичаи бисёр дорад, вале ин хелаш нест. Аз роҳаш гаштанӣ шуд, натавонист. Боз ба пеш қадам монд. Вале вай оқибат ақиб гашт.

Зариф чанд кӯчаю паскӯчаро гузашта, аз магазин хело дур шуд. Исмоилҷон пайдо шуд.

– Ана тамошо кун, – Исмоилҷон мурғакро ба Зариф нишон дод.

– Мурғак?! – Зариф аз роҳравӣ истод.

– Ҳа.

– Охир, ту пул надоштӣ-ку?!

– Дуздидам, ҳамин хел гирифтам, ки мага-зинчӣ нафаҳмид.

– Ин кори бисёр ганда, гард, бурда дар чояш мемонем.

– Не, ман инро дигар ба ҳеч кас намедихам, мурғаки худам, – мурғак гӯё аз миёни панҷаҳои Исмоилҷон парида мерафт, ки онро сахттар дошт.

– Медонӣ, дуздӣ чӣ қадар гуноҳи бад аст? Агар фаҳманд, одам шарманда мешавад, ҳама механданд, ҷанг мекунанд, – гӯё мурғакро худи Зариф дуздида бошад, аз ҳарос меларзид.

Онҳо ба хона баргаштанд. Бегоҳӣ ҳама сари дастархон ҷамъ омада буданд.

Нон хӯрданд, чой нӯшиданд. Вале ҳавоси Зариф ҳанӯз парешон буд. Аз дил мегузаронд, ки Исмоилҷон кори норавое кард. Ягон кас дида бошад, ё магазинчӣ фаҳмад, айб, қишлоқ пури гап мешавад.

Меғӯянд, ки набераҳои як одами бообрӯӣ деҳа, пирамарди Ҳайдархон, дузд. Ба номи аҳли хонадони онҳо иснод меояд. Муал-лимон фаҳманд-чӣ? Гап ба гӯши бачаҳои мак-таб мерасад. Агар ҳамин кор ошкор нашуда бо-шад, хубаш бозичаи дуздидаи Исмоилҷонро бурда супурдан лозим. Баъд олам гулистон, хотирҷамъӣ.

Дастархонро ғундоштанд, вале ҳанӯз аҳли оила ҳама болои суфаи миёни ҳавлӣ менишас-танд. Боди салқин мевазид, ҳама ҳаловат ме-бурданд. Осмони деҳа ситоразор буд. Аз кадом як гӯшаи дараи сердарахт садои

чаҳ-чахи бул-бул меомад. Исмоилҷон болои кўрпача назди бобо дароз кашида, аз ситораҳо, ки ба назараш дар осмон мавҷ мезаданд, дида намеканд.

– Имрӯз ту, бачам, кучоҳоро тамошо кардӣ? Боғи мулло Сафар ҳам рафта будед? – аз наберааш пурсид мӯйсафед.

Исмоилҷон, ки аз Зариф ранчида буд, ба пурсишҳои навозишкорои бобо «ҳа» ё «не» гуфта ҷавоб мегардонд.

Хаёли Зариф ҳам ба Исмоилҷон банд буд. Сирри ӯро пинҳон дорад? Агар гап шавад-чӣ? Он гоҳ бобо барои сирро пинҳон доштани ӯ чӣ

мегӯяд? Сахт меранҷад, чазо медиҳад. Не, дуз-дии Исмоилҷонро мегӯяд. Лекин баъд ҳоли ӯ чӣ мешавад? Аз Зариф меранҷад. «Ту одами бад, хабаркаш будӣ», – мегӯяд ба ӯ. Зариф гӯё вази-фаи бисёр душвор ва пуразоберо ба ҷо меовард, ки аз ҷояш чанд бор нимхез шуд, боз чор-зону нишаста, ҷониби Исмоилҷон нигоҳ кард. Вай хафаю ғамгин буд. Ҳарчи бодобод, мегӯяд. Вале сухан дар забонаш монд. Ниҳояд ӯ ҷуръат пайдо кард.

– Бобо, – гуфт ӯ. Дигар чӣ гуфт? Худаш на-фаҳмид. Аммо аз дуздии Исмоилҷон ҳама огоҳ шуданд.

Пирамард Ҳайдархон, ки така ба болишт, бо-лои яккаандози серпахта дароз кашида буд, хеста ба ҷояш нишаст.

– Ту, бача, аз магазин дуддӣ кардӣ?! – бобо ба шӯр омад. – Саллаи бобо, обрӯяшро ба за-мин задам гӯй! Аз ту, набераи шахрӣ, умедам

ҳамин?

– Ман ҳеҷ чиз надуздидаам, – гурунгос зад Исмоилҷон ва мурғакро аз рӯйи гилем ба да-руни остини чомааш кашид.

– Вай чӣ? Чизи дуздӣ не!? – бобо ба мурғак, ки як тарафаш аз остини Исмоилҷон намоён буд, ишора кард. – Зариф дурӯғ мегӯяд? – овози бобои Ҳайдархон баландтар шуд.

Исмоилҷон гунаҳкорона сар ҳам кард.

– Худи пагоҳ чизи дуздидатро бурда ба чояш мон, аз магазинӣ узр пурс, – фармон дод пирамард, вале аламаш паст намешуд. Боз гуфт: – Ман аз фарзанди дузд безор. Рав, хона-атон рав! Одамон фаҳманд, намедонам баъд ман чӣ ҷавоб мегуфта бошам. Шарманда шу-дам, – бобо боз ба сари Зариф дод зад: – Ёро барои чӣ ба магазин бурдӣ? Ҷойи тамошо кам буд? Айби ту ҳам ҳаст, – бобо аламашро аз Зариф гирифтани шуд.

Баъд навбат гӯё ба модаркалони Исмоилҷон ва Гулчеҳра расида буд. Онҳо ҳам Исмоил-ҷонро сарзаниш карданд, гапҳои саҳт гуфтанд.

Исмоилҷон ба ҳамаи ин тоб наовард, ҳунгос-занон гиря карда аз чояш хест, болои бом баро-мада, ба ҷойхобаш даромад.

Ҳоло ӯ дар ҷойгаҳаш набуд. Ҳама вайро ме-ҷустанд, ба ташвиш афтада буданд.

– Ба сари бача ин қадар дод гуфтан лозим набуд, – гуфт ба шавҳараш Роҳилахола.

Бобои Ҳайдархон хомӯш каландашро як сӯ гузошта, аз дарвоза берун рафт. Кӯчаҳоро кофт, ба хонаи ҳамсояхо даромад, баъд ба магазини деҳа омад. Магазин ҳанӯз руст буд, вале Исмоилҷон, бозичааш дар даст, паси дари он меистод.

Бобои Ҳайдархон хурсанд шуда, тарафи на-берааш шитофт.

– Ин ҷо чӣ мекунӣ, бачам? – пурсид бобо.

– Мурғакро медиҳам, – ҳунгос зада гиря кард Исмоилҷон.

Бобои Ҳайдархон аз гуноҳи наберааш гузаш-та табассум кард.

– Дигар ин хел накун, бачаи нағз шав, мага-зинро, ки кушоданд, худам ба ту ҳамин мурғак-ро харида медиҳам, – гуфт ӯ.

– Хирсча ҳам меҳаред? – Исмоилҷон ҳиқ-ҳиқ гиря мекард.

– Ҳа, бачам, ҳарчӣ хоҳӣ, меҳарам, лекин ту дигар асло дуздӣ накун, ин кори нохуб, бисёр айб, – бобо набераашро ба оғӯш гирифта, бо рӯймолча оби дидагонашро пок кард.

ОДАМИ НАҒЗ

ОДАМИ НАҒЗ

Маҳмуд ба соати девор нигарист: вақти аз кор баргаштани падару модараш наздик омада буд. Ӯ бо чеҳраи хандон аз хона берун шуд. Аз поғу-ндаҳои сementии пешайвони баландашон поён мефуромад, ки дарвозаи ҳавлӣ ғичирросзанон кушода шуд. Муаллим Ғанизода меомад. Табъи ӯ якбора хира шуд, дар ҷояш гӯё шах шуда монд.

– Маҳмуд, падарат канӣ? – Ғанизодаи куҳан-сол ба ӯ наздик шуд.

– Падарам дар кор, нестанд, – гуфт Маҳмуд ва пас аз лаҳзае илова кард: – Он кас намеоянд.

– Меоянд, ҳозир меоянд, – муаллим ба соаташ нигариста, ба кати миёни ҳавлӣ, ки яккаандозҳои наппа-нави маҳмалӣ болои он густурда шуда буд, гузашта нишаст.

Чӣ? Муаллим намераванд, бафурсат нишас-таанд? О ҳозир падару модари Маҳмуд омада мемонанд. Кор расво, ӯ шарманда мешавад. Не, муаллим бояд баромада раванд... Маҳмуд бето-қат шуда буд. Аз назди Ғанизода бо сари ҳам гузашта, аз дарвоза берун рафт. Чанд қадам аз ҳавлиашон дур шуда, таги чинори канори роҳи мошингузаристод.

Чашмаш ба роҳ буду таърифҳои падару модар ба ёдаш меомад: «Маҳмуди мо баъди насихатамон бачаи хуб, боодоб, гапгир шудааст. Муаллимаш ҳам акнун аз вай розӣ...». Дилаш дар сина сахттар метапид. Чӣ кунад? Кошкӣ падару модараш наоянд, дер биёянд. Вай дар ҳамин ҳаёлот буд, ки модараш

намоён шуд. Ё, аз афташ, ба бозор ё магазин даромада будааст, ки дар як халта ким-чӣ бардошта меомад. Маҳмуд ба тарафи хонаашон як нигоҳ карду беихтиёр сӯи модар давид.

– Маҳмудҷон, падарат омаданд? – модар хал-таи пурборашро рӯи сабзаҳои лаби ҷӯй гузошта, қомат рост кард. Маҳмуд илоҷи халосӣ меҷуст. Фикре ногоҳ ба хаёлаш омад.

– Оча, шуморо апаам суроғ карданд, ба хона-ашон равед, – гуфт ӯ.

– Апаат чӣ гап доштааст? – хавотир шуд мо-дар.

– Намедонам, тезтар равед будааст, – таъкид кард Маҳмуд.

– Писарчааш бемор буд. Ҳамин рӯз то бегоҳ чашми сабилам парид. Бечо набудааст, – модар дар ҳавлӣ мондани халтаи пурборашро фаро-мӯш карду саросема ақиб гашта, ба тарафи хонаи духтараш рӯ овард.

«Ҳоло боз падараш меоянд. Гуноҳаш зиёдтар шуд, дурӯғ гуфт. Модарашро апааш ҷеғ назада буд. Ба куҷо равад?». Сӯзиши дили ӯ зиёд гашт.

Ана дар роҳи калон падари Маҳмуд намудор шуд. Ё дар кор монда шуда буд, ки вазнин-вазнин қадам мемонд. Гоҳе қомати баланду хароби ӯ беихтиёр ба як сӯ майл мекард, ба назар чунин менамуд, ки сараш мекалавад.

– Ҳа, Маҳмудҷон, ин ҷо истодаӣ! Гард, хона меравем. Китоби суратдор харидӣ? – падар ба ӯ наздик шуд.

Маҳмуд «аз дуқони мактаб китоби суратдор меҳарам» гуфта, аз падараш пул гирифта буд. Китоб нахаридааст, боз як дурӯғ.

– Дада, акаам шуморо кофта омаданд, – гуфт Маҳмуд ва беихтиёр ба гиря даромад.

– Акаат чӣ мегуфтааст? Чаро

гиря мекунӣ? Чӣ гап шуд?

Маҳмуд ба пурсишҳои падар дигар чизе нагуфта гирифт.

— Барои чӣ гиря мекунӣ, бачам? Гард, хона меравем, — падар аз дасти ӯ дошта, ба тарафи ҳавлиашон қадам монд.

— Ба хона надароед, надароед! — Маҳмуд пеши роҳи падарашро гирифта, ба домани ӯ часпид.

Ҳамин вақт модараш расида омаду ба ӯ гуфт:

— Маҳмуд, чаро дурӯғ гуфти? О, апаат маро ҷеғ назада будааст-ку!

— Маро ҳам «акаам ҷеғ заданд» гуфта, ба хона даромадан намонанд, — гуфт падари Маҳмуд.

— Девона шудааст, — модар ғурбат карда, ба тарафи дарвоза қадам монд. Падараш ҳам Маҳмудро базӯр аз пеши роҳаш як тараф тела дод.

— Надароед! Ба хона надароед! — Маҳмуд худро ба рӯи роҳ партофта, болои хок ғел мезад.

Падару модар бо тааҷҷуб аз роҳашон гашта, вайро бардоштанд, ӯ ором намешуд.

— Чаро ба хона надароем, Маҳмудҷон, барои чӣ? — Маҳмудро меҳрубонӣ мекарданд падару модар. Ҳамсояҳо аз ҳавлиҳояшон баромаданд. Баногоҳ дарвозаи Маҳмудино кушода шуду муаллим Ғанизода аз ҳавли хандон баромад.

— Аҳа, ассалом муаллим, дар хона шумо будед, ки Маҳмуд моро ба хона даромадан наме-монад. Дар мактаб ягон беодобӣ кардагист? — пурсид падари Маҳмуд аз муаллим Ғанизода.

Ду ҳафта пеш ҳам муаллим Ғанизода ба хонаи онҳо омада буд. Дар

назди падару модараш Ғанизода гуфт, ки Маҳмуд вақтҳои охир беодоб шудааст, аз дарсҳо мегурезад, ба насихатҳои муаллим гӯш намедиҳад. Он рӯз падару модар, муаллим – ҳама якҷоя Маҳмудро бисёр сарзаниш карданд. Маҳмуд ваъда дод, ки дигар беодобӣ намекунад, аз дарсҳо ҳам ақиб намемонад. Аммо вай боз гуноҳ кард. Қариб як ҳафта аст, ки падару модарашро фиреб медиҳад. Пагоҳиҳо «мактаб меравам» гуфта, аз падараш пул мегирад, модар ба ӯ палточаашро мепӯшонад, китобхонашро наздаш оварда мегузорад. Маҳмуд бошад, баъди кор рафтани онҳо аз нав ба кати хобаш дароз мекашад. Мактаб намеравад...

– Муаллим, Маҳмуд боз ягон гуноҳ кардааст? – пурсид такроран падараш аз муаллим.

Нигоҳи Маҳмуд бо ҳарос дар рӯи муаллим лағжид. Ҳамин ҳоло Ғанизода гуноҳи ӯро мегӯяд, Маҳмуд шарманда мешавад... Муаллим чанд лаҳза ба ранги рӯи сап-сафед кандаи шогирдаш нигаристу сухан дар забонаш монд. Пас аз чанде хомӯшӣ ба гап даромад:

– Не, ман аз Маҳмуд шикоят надорам. Маҳмуд бачаи нағз, – муаллим ба падари ӯ муроҷиат кард: – Ман ба шумо дигар гап дорам, – Ғанизода аз зери бағали падари Маҳмуд гирифта, ба ка-нори роҳ рафт. Онҳо хеле гап заданд. Муаллим гузашта рафт.

«Муаллим чӣ гуфт? Маҳмуд бачаи нағз, гуноҳ надорад?». Нигоҳи Маҳмуд аз паси муаллим буд. Ғанизода оҳиста-оҳиста аз ҳавлии онҳо дур ме-шуд. «Муаллим одами нағз, – аз дил гузаронд Маҳмуд. – Пагоҳ, албатта, мактаб меравам, ди-гар дурӯғ намегӯям».

ПИРИ БЕРАХМ

ПИРИ БЕРАҲМ

Додои Баҳодур ба охури говҳо коҳу кунҷора андохт, ба ғӯсфандон алаф дод. Тӯрбаи ҷавро аз рӯи пешайвон бардошта, ба тарафи собот рафтани буд, вале ҷи фикре ба сараш омад, ки аз роҳаш гашт.

– Очаи Баҳодур! – ҳамсарашро, ки дар хона дар бухорӣ ангишт меандохт, ҷеғ зад. Баҳодур ҳам телпакашро ба сар гузошту аз паси модар берун давид.

– Аз ту як ҷи пурсиданиам, – гуфт додоаш ба модари Баҳодур.

– Ҷи будааст?

– Чанд рӯз мешавад, занак, ки аз болохона алаф фурорам, як дарза ё ним дарзааш гум мешавад. Хаёл мекардам, ки худат ба очаат ё ба ягон ҳамсоя медиҳӣ, «ҳеҷ боке не», мегуфтам, лекин навод ҷави тӯрбаро ҳам ба онҳо диҳӣ? Як соат пеш ҳамин тӯрбаро, – вай тӯрбаи дасташро

аз нав ба замин монд, – пури ҷав карда будам, ана бин, нимаш холӣ.

– Ба ҳеҷ кас ман коҳу ҷав намедиҳам, додош.

– Набошад, кӣ мебарад? Ягон каси бегона ба хонаи мо намедарояд-ку?

– Ин кори бачаатон – Баҳодур.

– Баҳодур алафу ҷавро ҷи мекунад?

– Аз худаш пурсед.

Баҳодур, ғӯё худро аз назари падару модар панаҳ кардан мехост, сарашро ба даруни гиребони палтояш кашида, гунаҳкорона ба замин, ба пеши пойҳояш менигарист.

– Баҳодур, ҷавро ту гирифтӣ? – ба писараш муроҷиат намуд падар. – Боз барои гунҷишку

мусичаҳо? Наход ним халта чавро барои онҳо гирифта бошӣ?

Баҳодур, сараш ҳам, хомӯш буд. Модар сирри вайро фош кард. Баҳодур чавро ба хари бобои Салим бурдааст, дарзаҳои алафу беда ҳам эми он мешудааст. Барои ҳамин ҳам ҷойи маркаби бобои Салим пушти дарвозаи онҳо. Шабу рӯз ҳеҷ ҷо намеравад. Касе аз дарвоза берун шавад, ҳушаш кашол, ки ба вай ягон ҷӣ медиҳанд. Хурт-хурт мекунад.

– Шаби набуданатон вайро оварда, дар ҷойи асп баст,- гуноҳҳои дигари Баҳодурро ҳам модар пеши падараш хабар кашид ва боз гуфт, ки модар ҳамон рӯз бо як азобе маркабро аз оғил баровардааст.

– Инсофи соҳибашро Худо гирифтааст, – гуфт додони Баҳодур.

– Пагоҳиҳо аз пеши маркабаш гузашта масҷид меравад, намоз меҳонад,- киноя зад модар. – Ба ҷойи намоз хондан ба ин ҳайвони безабон ҷойи гарму хӯрок диҳад, ҳазор бор савоб.

Падари Баҳодур ба писараш дигар чизе нагуфта, тӯр-баро бардошт, аз коҳдон ба он боз ҷав андохта, ба сӯйи собот, ба назди аспашон равон шуд.

Баъди ин воқеа Баҳодур гӯё рӯҳ гирифт. Рӯзе ду-се бор дар тағора коҳу ҷав гирифта, ба паси дарвозаашон меба-ромад ва онро ба назди маркаби бобои Салим мемонд. Маркаб кумур-кумур коҳу ҷав меҳӯрд, гоҳе пойҳои Баҳодур, либосҳои ӯро бў мекашид, гӯшҳои ӯро мечунбонд, фаххос мезад, аз афташ, аз писарак миннатдор буд, ташаккур мегуфт.

Рӯзе Баҳодур пеши маркаб меистоду ҷонвар аз тағора коҳу ҷав меҳӯрд. Бобои Салим дар роҳ намоён шуд. Ё баъзан ба риши сафедаш панҷа зада, якто-якто қадам мемонд.

– Ассалом, бобо, – гуфт Баҳодур ба мӯйсафед.

– Салом, бачам.

– Бобо, ҳамин харатонро ба ман диҳед, – хоҳиш кард Баҳодур.

– Гир, бачам, азони худат, поку пихил бахшидамат, ба Худо, ки додамат, – такрор намуд бобои Салим.

Баҳодур бовар надошт, ки бобои Салим маркабашро ба ӯ мебахшад, не, бовариаш намеомад. Кайҳо боз вай дар орзуе буд, ки ҳамин маркаби сафеди бобои Салим азони худӣ ӯ бошад, онро ба хонашон оварад, ба монанди падараш, ки ба аспашон нигоҳубин мекунад, ӯ ҳам ба маркаб коҳу ҷав, об диҳад, бо чулу кӯрпача болояшро пӯшонад, нагузорад, ки он хунук хӯрад... Баъд дар баҳорон

ба он савор шавад ба боғҳои колхоз, ба дашту сахро, ба дараҳои дур равад, алаф даравад, гул чинад. Ана ҳоло бобои Салим маркабашро ба вай дода «гир, бахшидам» гуфт. Наход ин маркаби сафеди калони бобо аз онӣ вай шуд?

– Ба хонамон дарорам?

– аз ёлҳои маркаб саҳт дошта будӣ.

– Наход, Баҳодурҷон, ту ба гапӣ мании мӯйсафед бовар накуни? Гуфтам-ку, гир, бахшидам. Пагоҳ хона биё, чулу полонашро ҳам медихам, – гуфт бобо. Дар ин лаҳзаҳо Баҳодуру бобои Салим танҳо набуданд. Ҳамсоёҳо ҳам дар назди дарвозаҳои он меистоданд. Модари

Баҳодур низ ҳозир буд. Ҳама гапҳои мӯйсафедро шуниданд.

– Гир, бачам, бонӣ кун, савоб мешавад, дигар он ба ман лозим нест, – гуфт бобои Салим ва ба роҳаш рафт.

Баҳодур маркабро ба хонашон даровард. Дар бурчи оғил, дар пеши гову гӯсфандҳояшон, ба он ҷо ёфт. Шабҳои барф, хунукии қаҳратун дигар ҳаёли вай ба маркаби бобои Салим намешуд, ҳичил набуд, ки он дар кӯча асту зери барф хунук меҳӯрад. Маркаб дар оғилашон, дар ҷойи гарм, охураш пури коҳу алаф. Вале гоҳ-гоҳ Баҳодур аз падар ғурбат мешунид:

– Якто гуфта, бачам, туро аз ҳад зиёд эрка кардем, ҷӣ номаъкулие кунӣ, ҳеҷ ҷӣ намегӯем, оқибат аз худ рафтӣ. Бобои Салим маркабашро ба ту намедихад, заҳмат на-каш, мон равад, аз оғил барор.

Ҳатто як рӯз падараш маркабро пешандоз карда аз ҳавлӣ баровард ва дарвозаро аз дарун занҷир андохт.

– Пагоҳ рӯ ба гармӣ шавад, албатта, вай омада мар-кабашро мебарад, онро соҳиб мешавад, ин мӯйсафедро ман медонам, – гуфт вай боз ба Баҳодур.

Маркаби бобои Салим аз ҳавлиашон рафту ҳамон шаб Баҳодурро хоб набурд, ғигон андохт, то саҳар хомӯш нашуд, ба ақидаи модар «бачаяки талбидааш» сӯхта бирён шуд. Падар ба ӯ гуфт, ки аз бозор барояш маркаби дигар меорад, бо пули худашон меҳарад, беминнат, беиллат... Аммо Баҳодур қабул накард, гуфт, ки ҳамин маркаби бобои Салим аз онӣ худаш аст, бобо додааст, падараш агар маркаби дигар орад, онро ҳай карда аз дарвоза мебарорад, намехоҳад. Падар ноилоҷ монда буд. Рӯзи дигар пагоҳӣ катӣ ӯ боз маркаби бобои Салимро ёфта овард. Баҳодур аз он шод буд, ки маркаби сафеди пири дӯстдоштааш дигар дар кӯча, дар зери барфу борон хунук намехӯрад.

Рӯзҳои хунуку яхбандиҳо ҳам гузаштанду ҳаво рӯ ба гармӣ ниҳод. Дар яке аз ҳамин рӯзҳо Баҳодур маркабашро савор шуда, ҳамроҳи бачаҳо ба сайри беруни деҳа рафт. Дар роҳ бобои Салим бо ӯ рӯ ба рӯ омад.

– Баҳодур, бачам, ин маркаби моро кучо мебарӣ? Дигар вайро азоб нате, убол аст, бас! – бобои Салим пеши роҳи ӯро гирифт ва Баҳодурро аз маркаб фурувард. – Агар бинам, ки дар роҳу рӯ ба он даст расонӣ, мезанам, гӯшатро бурида мепартоям, ин маркаби мо, – таъкид кард бобо ва аз банди он дошта этак кард... Баҳодур дар ҷавоб ба пирамард чизе гуфта натавонист, нагуфт, ки вай маркабро дар рӯзҳои хунуки зимистон нигоҳубин кард, ба замми ин худи мӯйсафед онро «азони

худат, бахшидадат» гуфта буд, магар вай ин суханҳояшро аз хотир баровардааст? Не, Баҳодур дар ҷавоби ин ваъдахилофӣ, дурӯягии мӯйсафед забон кушода натавонист. Бо дили пуралам ва лабу лунчи кашол ба хонашон баргашта, ба падару модараш гуфт, ки бобои Салим маркабашро гирифт...

– Дидӣ, бачам, гапи худам рост баромад. Гуфта будам, ки мӯйсафед дурӯғ мегӯяд, фиреб медиҳад. Вай бераҳм, беинсоф аст, одами беинсоф рост намегӯяд, шарму ҳаё надорад... Айби худат, - падар ўро сарзаниш кард.

Боз фасли зимистон омадааст. Рӯзҳо хунук шуда, оби ҷӯю ҷӯйчаҳо ях бастанд. Мардум боз хонаҳояшонро гарм мекунанд, гунҷишакон дар лонаҳояшон панаҳ мебаранд. Бобои Салим боз маркабашро, ки баҳорону тобистон, дар рӯзҳои гарм, бо он коҳу алаф, ҳезум кашонда, ҳамаи корҳои рӯзгориашро ба ҷо оварда буд, аз ҳавлиаш ба берун ронд, ҷойи маркаби пир боз кӯча, паси дару девори ҳамсоҳро гашт. Соҳибаш – бобои Салим бошад, ҳар пагоҳ худашро ба ҷомаҳои серпахтаю ғафсаш печонда аз назди он мегузарад, масҷид меравад, намоз мехонад...

Аммо ғами маркаби ӯ бошад, ҳанӯз дар дили кӯчаки Баҳодур. Маркаб аз паси дарвозаи онҳо дур намеравад. Баҳодур гоҳ-гоҳе дар тағора коҳу ҷав гирифта, пеши он бурда мегузорад, лекин падараш дигар намегузорад, ки маркабро ба ҷои гарм – ба оғиашон дарорад. Айби падараш не, бобои Салим одами нағз набудааст, бераҳм будааст.

ШҰХИИ БЕЧО

ШҶХИИ БЕҶО

Ба саршавии дарсҳо вақт кам монда буд. Хонандагон дар сахни мактаб, ки офтоби тирамоҳ онро гӯё зебу оро дода буд, бафурча бозӣ мекар-данд. Садои хандаю шӯҳиашон баланд ба гӯш мерасид. Танҳо як писарак ба шодию хурсандии рафиқон ҳамроҳ набуд. Чизе гум кардагӣ барин менамуд. Дуртар аз онҳо, канори ҷӯи назди палҳои гул, хомӯш меистод. Ниҳоят ӯ сумкаашро, ки дар шохи як дарахти рӯ ба рӯяш овезон буд, ба даст гирифта, сӯи бинои мактаб равон шуд. Ба синф даромад. Он ҳанӯз ҳолӣ буд. Ба партааш гузашта нишаст. Оринчи дасти чапашро ба рӯи парта гузошта, пешониашро болои каф ниҳод. «Наход рост бошад, наход муаллима дигар ба мактаби онҳо наояд. Вай аз муаллима бахшиш напурсида монд. Дар назди муаллима гунаҳгор аст ӯ, ҳа, гунаҳгор...»

Рӯзҳои охири соли таҳсил буд. Муаллима Қоби-лова ба онҳо аз адабиёт дарс медод. Аз дарс акнун чанд дақиқа рафта буд, ки замин саҳт ҷунбид. Ҳама ҳаёл карданд, ки ҳамин ҳоло боми мактаб фурӯ меравад, дару тирезаҳо шикаста пора-пора мегар-данд. Замин гӯё гулдур-гулдур садо медод. Тамоми хонандагону муаллимон аз тарсу ҳарос дар як дам ҷӣ тавр ба сахни мактаб давида баромаданашонро надониста монданд. Хонандагони синфи Муроди-но ҳам аллакай дар берун буданд. Баъзеҳо механ-диданд, чанд духтарак, ки саҳт тарсида буданд, хунг-хунг мегиристанд. Мурод, ки ҳамсинфони вайро Атаман ҳам меғуфтанд, бо ду-се нафар ҷӯраҳояш ғалоғула дошт. Онҳоро тела медод, ба якдигарашон сарчанг меандошт. Ин ҳол хеле давом кард. Ниҳоят замин ором гирифт. Хонандагон ба синфҳо-яшон даромаданд, ҳамсинфони Мурод ҳам. Аммо синфи Муродино то даромадани муаллима гӯё бо-зор буд.

– Дикқат! Дикқат! – Мурод як ҷадвали калонро ба даст гирифта, тохта болои миз баромад ва аҳли синфро хомӯш кунонд. Ҳушу гӯши ҳама ба ӯ шуда буд.

– Ҳозир ман, бачаҳо, як кор мекунам. Медонед ҷӣ? – нигоҳи суолomezаш ба рӯи ҳамсинфони баста шуд.

– Не, ҷӣ мекунӣ? – пурсиданд аз ӯ.

– Замиро меҷунбонам.

– Девона шудай? – шунид овозҳоро ӯ.

– Бовар намекунед? – ба тарафи ҷевон рӯй гардонд Мурод. – Мебинед болои он ҷиҳо исто-даанд? – бо ҷадвали дасташ ба асбобҳои

кимиёвию физикӣ, шишаю шишачаҳои беҳисоби рӯйи ҳам чидашуда ишорат кард. Ӯ боз тарафи хонандагон гашта фикрашро шарҳ дод: – Ман то муаллима омадан даруни ҷевон даромада хоб мекунам. Аз дарс андак ки гузашт, худамро як мечунбонам. Баъд чӣ мешавад? Ҳамаи чизҳои болои он чаппа шуда, ҷаранг-ҷарангкунон ба замин афтодан мегиранд. Ба Худо, ки қиёмат мешавад. Шумоҳо бо-шед, ғалоғула бардоред, «замин чунбид, замин чун-бид!» гуфта, дод занед. Муаллима метарсад, боз чӣ корҳое намешавад. Эҳ, чӣ хел тамошои бепул-а? Лекин як гап, агар касе гӯяд, ки ин кори Мурод, аз дасти ман сихат намонад, – дар охир ӯ ба бачаҳо таҳдид кард.

Мурод аз болои миз фурумад. Ҷадвали дасташ-ро ба болои партаи як духтарак ҳаво доду

оҳиста дари ҷевонро кушода, бо азоб худро ба даруни он гирифт. Дари ҷевонро ба рӯйи ӯ бачаҳо сахтакак пӯшиданд. Дарс сар шуд. Муаллима ба синф даро-мад. Синф гӯё деги пуробе буд, ки балақ-балақ мечӯшид. Муаллима ба он як сатил оби сард рехтагӣ барин якбора аз чӯш монд. Агар пашшае дар гӯшае пар мезад, ҳама мешуниданд. Лекин хомӯшӣ оҳиста-оҳиста барҳам хӯрд, аз ҳар гӯшаи дег об гӯё боз билиқ-билиқ ба чӯшидан даромад. Баъзе хонандагон ба гӯши якдигар ким-чӣ мегуфтанду пик-пик механдиданд. Мурод

ҳам акнун дар даруни ҷевон дигар ором истода натавонист. Хандааш омад, то ки пикқӣ хандида, корро расво накунад, лаби остини ҷомаашро ба даҳонаш тиконд.

Муаллима журналро кушода, мавзӯи дарси нав-ро дар лавҳаи синф навишт. Ҳозирӯ ғоиб кард.

– Мурод канӣ? – пурсид ӯ. Ҳама хандиданд.

– Чӣ меҳандед, канӣ Мурод? – муаллима чизеро пай набурда, дар бораи ин шогирди шӯҳаш фикр мекард: ин бача дар ҳақиқат хеле шӯҳ. Барои хан-дондани рафиқонаш ҳар лаҳза ягон номаъқулӣ ме-кунад, ҳамааш барои хандаю хурсандии онҳо. Аз афташ, ҳоло ҳам ягон гап шудааст. – Ин кори шумо хуб нест, бачаҳо, доим вайро масҳара мекунед. «Мурод ин хел кун, он хел кун» гуфта, баъд ба ҳолаш меҳандед, – муаллима Муродро тарафгирӣ карда суханашро давом дод: – Ана, дина ба сари вай чӣ хел рӯз овардед? Дар бало монд. Шумо ба ҳоли ӯ боз хандидед. Рафиқию дӯстӣ ин хел наме-шавад.

«Ҳамин муаллима Қобилова одами бисёр нағз-а? Доим ба вай нағзӣ мекунанд. Дина ҳам ҳамин хел шуда буд». Мурод аз даруни ҷевон ҳаракат мекард, ки ҳамаи суханҳои муаллимаро шунавад, ханда акнун аз хотири ӯ рафта буд. Лаби остини ҷома-ашро аз даҳонаш гирифт. Воқеаи рӯзи гузашта ба хотираш омад.

Аз дарс баромада, хандаю бозикунон аз назди истгоҳи автобус мегузаштанд, ки муаллимаи забо-ни англисӣ онҳоро аз роҳ нигоҳ дошт.

– Қишлоқи Сафедорон дар кучо, ба ман нишон намедихед? – гуфт ӯ.

Ҳамроҳонаш бо ханда ба Мурод нигоҳ карданд.

– Мурод Сафедоронро ба муаллима нишон те, – чашмакӣ заданд.

– Бо ман биёед, муаллима, – Мурод мағрурона ба роҳи тарафи офтоббарои деҳа гашт. Муаллима ҳам, ки ҳамон рӯзҳо нав ба мактаб ба кор омада буд, ба Мурод бовар карда, аз паси ӯ рафт.

Онҳо аз деҳа баромада, ба лаби сой расиданд. Деҳае дар бағали кӯҳ намоён шуд.

– Ана ҳамон қишлоқ Сафедорон, – Мурод деҳаи дурро ба муаллима нишон доду зуд бо роҳи ома-дааш назди ҳамроҳонаш баргашт.

– Сафедоронро ба муаллима нишон додӣ, Му-род? – рафиқонаш дар назди магазин ӯро нигарон буданд.

– Ҳа.

– Хуб кардӣ, муаллима боб мешавад, мон, ҳа-мин хел шавад, дина вай ба ман баҳои «2» монда буд, – як бачаи бинипучук, ки се синф аз

Муродин бо меҳонд, қоҳ-қоҳ зада хандид. Дигар рафиқони Мурод ҳам хуб завқ бурданд, вале ин хандаҳо рӯзи дигар ба Мурод гиря оварданд.

Пеш аз оғози дарсҳо дар сахни мактаб чун ҳар-рӯза маҷлис шуд. Дар қатори муаллимон муал-лимаи забони англисӣ ҳам дар пахлуи директор меистод. Ё Муродро ба директор нишон дода, бо ғазаб ким-чӣ гуфт. Вайро ба пешгоҳи маҷлис, назди муаллимон бурданд.

– Мурод, дина барои чӣ муаллимаро саргардон кардӣ, дурӯғ гуфтӣ? – овози директор ба сари ӯ баланд шуд. Нигоҳи 500-600 хонандаи мактаб, му-аллимон аз рӯи Мурод канда намешуд. Ё дар вазъияти пуразобе монд. Аз нигоҳҳо ҷойи паноҳ мечуст. Ба замми ин ҳамсинфонаш, ки дина ин корро ба вай фармуда буданд, ҳоло пиқ-пиқ механ-диданд. Ана дар ҳамин ҳол муаллима Қобилова ба вай ёрӣ расонд. Ба директор гуфт, ки аз ин воқеа огоҳ аст, ин ҷо Мурод танҳо гунаҳгор нест, айби рафиқонаш ҳам шудааст. Баъди ин қариб ними хонандагони синфи онҳоро дар пахлуи Мурод қатор монданд. Мурод андаке худро осуда ҳис кард.

– Мурод бачаи нағз, баъзан беҳуда аз ӯ шумоҳо меранҷед, – боз шунид вай овози муаллимаро. Муаллима аз паси миз берун шуда, боз ба гапаш давом кард. – Ё касал шуда аз дарс рафт? Ба фикрам, мазааш набуд, шамол хӯрдагӣ барин месулфид. Ба вай фаҳмондан лозим, ки ба духтур равад, – суханҳои хайрхоҳонаи Қобилова ба гӯши Мурод мерасиданд. Лаҳзае бозии фикр кардааш аз хаёлаш рафт. «Муаллима одами нағз. Ду сол боз он кас ба онҳо аз адабиёт дарс медихад. Ҳамаи бачаҳоро дӯст медорад, Муродро ҳам. Кинагир не.»

Ҳафтаи гузашта Мурод вақти танаффус бо ҳамсинфаш

Зевар дасту гиребон шуд. Рост, ки вайро ӯ сахт зад, аз биниаш хун омад. Зевар доду фарёдкунон аз синф баромада рафт. Лаҳзае нагузашта модари ӯ дар мактаб ҳозир шуд. Дар дасти ӯ як чӯби дарози хордор буд. Муродно мекофт, чӯраҳояш бошанд: «Мурдӣ Мурод, очаи Зевар туро мекушад» гуфта меҳандиданд. Хайрият, ки дар ин лаҳзаҳо ҳам муаллима Қобилова аз кучое пайдо шуда, пеши роҳи модари Зеварро гирифт. Мурод бошад, барои халосӣ ба домони муаллима часпида буд. Муаллима ӯро панаҳ кард. Чӯби дасти модари Зеварро аз дасташ гирифта, ба як тараф ҳаво дод, аммо ин зан шаттоҳ ба муаллима гапҳои носазо гуфт, дар пеши одами бисёр қариб шармандааш кард. Он рӯз то бегоҳ таъби Қобилова хира гашта буд. Ба туфайли Мурод ӯ гап шунид.

Ҳоло бошад, Мурод чӣ мекунад? Дарси ана ҳамин муаллимаро ӯ вайрон карданӣ. Барои чӣ якбора ба ҳамин фикри беҳуда омад? Ё ӯ намедонист, ки ҳозир дарси муаллима Қобилова аст? Муаллимаро ранҷондани ӯ хуб не. Ба ҷойи ҳамаи ин некиҳо бадӣ? Чӣ тавр баъд ба

рӯи муаллима менигарад? Ба кадом дидаю рӯ? Чӣ кунад? Ё акнун даруни ин ҷевони тангу торик шиштан гирад? Ҳамсинфонаш яке аз паси дигар «сулфида» истодаанд. Ишора ба он, ки Мурод номаъқулиашро сар кунад, заминро «чунбонад».

Сулфайи Мурод омад, нафасаш гашт. Оҳ, чӣ рӯзи душворе ба сари ӯ омада буд. Такроран аз худ суол мекард: чӣ кунад? Даруни ҷевон хобидан гирад?

Муаллима дар назди лавҳаи синф ин сӯ-он сӯ қадам мезад. Садои тук-туқи пошнаҳои пойаф-зораш ба гӯши Мурод мерасид. Ё аз назди ҷевон гузашт, баъд дар ҷояш истод. Аз китоб ба хондани кадом як ҳикояе сар

кард, дар мавзӯи одоб буд. Ҳикоя калон будааст, муаллима онро меҳонд, вале ба гӯши Мурод чизе намедаромад, фикру ҳаёлаш ба як чӣ банд буд: кори хуб накард, чӣ тавр аз ин ҷевони тангу тор берун ояд? Чӣ тавр? Ниҳоят ӯ чӣ карданагро надониста, дар даруни ҷевон ғайри-ихтиёр як тараф тоб хӯрд. Оринчаш ба дар заду он нимроғ шуд. Ҷевон ларзиш хӯрда буд. Чанд шиша аз болои он ҷарангосзанон рӯйи фарши синф ғе-лид. Ҳамсинфони Мурод ҳаминро интизор буданд, ки ҳамаашон аз ҷойҳояшон ҷаста хеста, «Замин ҷунбид! Замин ҷунбид!» гӯён ғалоғула бардоштанд. Сухан дар даҳони муаллима монда буд, китоб дар даст пеши лавҳаи синф меистод.

Мурод оҳиста, боэҳтиёт аз даруни ҷевон баро-мад. Ғайриҷашмдошти рафиқонаш бо сари ҳам, гу-наҳқорона ба партааш гузашта нишаст. Ҳамсин-фон аз ин рафтори ӯ дар ҳайрат афтода хомӯш шу-данд. Онҳо ба Мурод нигоҳ карданду мисли лат-таҳои дар об задагӣ суфт шуда, ба ҷойҳояшон гу-зашта нишастанд. Дар синф оромӣ ба амал омад. Муаллима аз асли воқеа огоҳ гашт. Вақти ҳозире-ғойб «Мурод нест» гуфта, хандидани ҳамсинфо-наш бегап набудааст. Ин кори Мурод бо

маслиҳат будааст, вале барои чӣ худӣ вай дар ҳиҷолат аст? Муаллима дарсро давом дод. Гӯё ягон воқеае рӯй надода буд, ки ҷониби Мурод назар намеандохт. Аз ин ҳол Мурод бештар дар вазъияти нугувор монд. ӯ меҳост муаллима ҷангаш кунад, танбеҳи саҳт ди-ҳад. Муаллима дар давоми дарс бо Мурод ҳам-гап шуд, вазифаи хонагӣ пурсиду аз он ки ӯ дарсро вай-рон кард, чизе нагуфт. Мурод аз ӯ бахшиш пурси-данӣ буд, вале дарс ба охир расиду имкон нашуд, ҳудаш аз ин воқеа гап кушода натавонист. Гапҳои вай дар дилаш монданд.

Соли таҳсил ба охир расид... Муаллима Қобило-ва ба синфи

онҳо даромада, бо бачаҳо хайрухуш кард, аммо Мурод он рӯз ҳам барои ба Қобилова гапи дилашро гуфтан чуръат накард, аз кори худ фақат дар пеши муаллима хиҷолат мекашид.

Таътили тобистона ҳам гузашт. Дар ин маврид аксар вақт Мурод дар хаёли муаллима буд. Ният дошт, ки баробари сар шудани дарсҳо бо он кас гап мезанад, мегӯяд, ки гунаҳкор аст, ҳамон рӯз бо айби вай қариб дарс вайрон шуда буд, узр мехоҳад, дигар дар дарсҳо беодобӣ намекунад. Лекин аз муаллима бахшиш хостани ӯ дер шуда буд.

Занги мактаб садо дод, синф пури хонандагон шуд. Дарро кушода, мудири қисми илмӣ ҳамроҳи як марди лоғари айнакӣ ба синф даромад.

– Ин кас муаллими нав, аз адабиёт дарс ме-гӯянд, – марди айнакиро ба хонандагон шиносонд мудири қисми илмӣ.

– Муаллима Қобилова канӣ? Охир он кас аз адабиёт ба мо дарс медоданд-ку, – пурсид Мурод беихтиёр аз ҷояш хеста, аз парта берун шуд.

– Муаллима Қобилова дигар ба мактаби мо на-меоянд, он кас ба ноҳияи худашон ба кор рафтанд, – гуфт мудири қисми илмӣ.

Мурод оҳиста, бо табъи хира, ба партааш гузаш-та нишаст. Аз он рӯз солҳои зиёд гузаштанд, вале Мурод муаллима Қобиловаро фаромӯш карда на-метавонад.

КАРОМАТУЛЛОҲИ МИРЗО

НАБЕРАИ ШАҲРӢ

Мухаррир
Мухаррири техникӣ
Тарроҳ ва ороишгар
Рассом
Хуруфчин

Амирхон Аҳмадхонов
Робия Абдуллоева
Фирдавс Давлатбеков
Ҳусейн Чилаев
Суруш Зайниддинов

Ба чопаш 13.01.2016 имзо шуд. Андозаи 60x84 1/16.
Қоғазӣ бурандуд. Чопи офсетӣ. Чузъи чопӣ 1,75.
Гарнитура Times New Roman Tj.
Адади нашр 5000 нусха. Супориш № 36/2016

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон. 734024, Душанбе,
кӯчаи А. Дониш, 50.
Тел: 98-552-89-89. E-mail: najmiddin64@mail.ru

